

Bosanski franjevci su u prošlosti uvelike bili nazočni među albanskim katolicima, napose prije ukidanja Albanske franjevačke provincije 1832. Od te su godine tamo utjecajni talijanski franjevci. Bosanski franjevci vraćaju se ponovno 1883. godine, kada preuzimaju vođenje probandata (gimnazije) za obučavanje franjevačkih kandidata u Troshanu. Od 1886. do 1896. albanski franjevački klerici studiraju u bosanskim samostanima. Među njima su, između ostalih, bili i poznati albanski pjesnik Gjergj Fishta († 1940), te kulturni radnik i rodoljub Shtjefen Gjeçovi († 1929). Kada je 1906. obnovljena Albanska franjevačka provincija, prvim provincijalom imenovan je bosanski franjevac fra Lovro Mihačević.

Nakon završetka I. svjetskog rata, Albanska se franjevačka provincija našla na području dviju država. Na želju Sv. Stolice i u dogovoru s tadašnjom jugoslavenskom vladom, bosanski su franjevci 1925. prihvatili upravu kosovskih župa Peć, Zlokućani, Zjum i Glođani, te administraciju svetišta sv. Ante u Đakovici, ali ne i župu koja tu opstoji od 1851. Župne matice u Đakovici vode se od osnutka župe, ali su one sve, osim onih iza Drugog svjetskog rata, u posjedu općinskih vlasti.

Godine 1948. bosanski franjevci sklopili su ugovor sa skopsko-prizrenskim biskupom, po kome oni njemu daju na raspolaganje gore spomenute četiri župe, a zauzvrat dobivaju, uz postojeće svetište, i župu u Đakovici. Ugovor je proveden u djelo 10 godina kasnije – 10. listopada 1958.

Svetište sv. Ante utemeljio je tirolski franjevac Emilio Gabos a Kles (Cles) 1882. godine, kada je dao sagraditi hospicij i kapelicu sv. Ante. To su svetište opsluživali franjevci Albanske, a od 1925. članovi Bosanske franjevačke provincije. Novu zgradu svetišta (165 m², zvono: 90 kg) izgradio je fra Lovro Mitrović (P. Lorenc Mazreku) iz Janjeva (ubijen 1943), zahvaljujući pomoći dobročinitelja, među kojima je bilo i muslimana, npr. Gani-Bey. Fra Lovro je također kupio jednu obližnju kuću i izgradio gostinje za hodočasnike.

Stara župna crkva sv. Petra i Pavla, podignuta 1928-38, a renovirana 1959. i 1969. godine, bila je jako oštećena u ratu 1999. Stoga je 2000. zajedno sa starim samostanom crkva srušena. Izgradnja nove župne crkve (1.100 m²) započela je u svibnju 2001. Crkva je pokrivena 2004, ali još nije dovršena.

Uz župnu crkvu i svetište, u župi se nalazi i osam podružnih crkava: Vogovo, Ramoc, Moglica, Korenica, Osek Paša, Osek Hila, Nec i Guska.

Budući da stari samostan, izgrađen 1961-64. uz crkvu sv. Petra i Pavla, više nije udovoljavao potrebama zajednice, 1990-1996. izgrađen je novi samostan pokraj crkve sv. Ante, no i on je jako oštećen za vrijeme NATO-bombardiranja 1999, jer se nalazio uz samu kasarnu Jugoslavenske vojske. Obnovljen je odmah po završetku rata – 1999-2000.

U posljednjih petnaestak godina sve se više naših vjernika seli u inozemstvo, osobito u Švicarsku. Iselilo se preko 40% (preko 5.200) vjernika. Uza sve to, i danas je Đakovica najveća župa na Kosovu, te broji 6.800 vjernika.

Župu tvore sljedeća naselja: Đakovica, Brekoc, Čerim, Dalašaj, Firza, Guska, Jahoc, Korenica, Madanaj, Meja, Moglica, Nec, Oriza, Osek Hila, Osek Paša, Piskota, Racaj, Ramoc, Šišman, Vogovo, Zid Sadik-agin i Žub.

Još od 1964. kućanstvo vode i u pastoralnom radu surađuju sestre Sv. Križa (Đakovo).

Od kulturnog blaga, iz stare su crkve sačuvani kipovi sv. Petra i Pavla (terakota, rad kiparice Lojzike Ulman), Srca Isusova i Srca Marijina, Put križa (reljefi), Mrtvi Krist...

U crkvi (svetištu) sv. Ante (temeljito obnovljena 1996), nalaze se dva kipa spomenutog sveca, od kojih je jedan tirolskog podrijetla s konca 19. stoljeća te kip Gospe Lurdske. Od posebne je umjetničke vrijednosti bilo 14 vitraja izvedenih po nacrtima Đure Sedera 1987, ali su oni uništeni u vrijeme bombardiranja u ratu 1999. Srećom, još uvijek postoje originalni Sederovi nacrti.

Uz još jedan kip sv. Ante, koji se nalazi u samostanu, a potječe iz radionice F. Stuflessera, treba spomenuti i brončano poprsje Shtjefëna Gjeçovia, rad kipara Krune Bošnjaka (1979).

Samostanska knjižnica posjeduje preko 7.300 naslova.

Župa od 1991. izdaje župni list *Bashkësia jonë* (*Naša zajednica*).